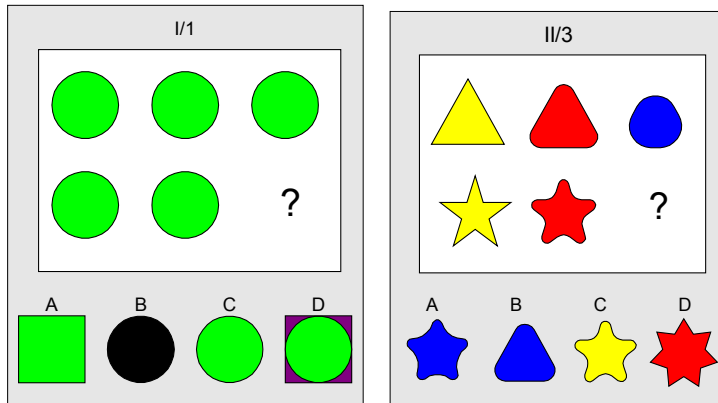

1. számú melléklet

Figura teszt - figurális absztrakciós képesség

Példa:

Mátrixok hiányzó elemét kell megtalálnia a vizsgálati személynek. Rövid, 18 elemből álló feladat, amelyet a hiperaktív, figyelemzavarokkal küzdő gyerekek is el tudnak végezni. Felnőttek számára még nem készült el a feladat, egyelőre időhatárossá téve

nehezített. A Raven és munkatársai (1983) által kidolgozott vizsgálati eljárás egyszerűsített változata.

A Figura tesztben és a Raven Standard Mátrixokban elért eredmények 0,5023-as korrelációt mutatnak problémás gyermekek csoportjában (N=38, alapítványi iskola tanulási zavarokkal küzdők számára). Normál iskolába járók esetében az eredmények közötti korreláció 0,5463 volt (N=32 veresegyházi általános iskola). A kisebb korreláció az első esetben abból adódhatott, hogy a Figura tesztben a teljesítményzavarokat mutató gyerekekből néhányan valamivel jobb eredményeket értek el.

Iskola	Életkor	Raven átlag	Raven szórás	Figura átlag	Figura szórás	Korreláció
Alapítványi isk.	10,8	24,89	6,7074	9,89	3,0822	0,5023
Normál iskola	9,4	25,00	6,8034	9,83	3,0777	0,5463

2. számú melléklet

Számismétlés teszt – figyelem, emlékezet, szekvencialitás

A Wechsler -féle intelligencia tesztekben (Kun, Szegedi, 1983) és egyéb vizsgálatokban gyakran használt egyszerű eljárás a figyelem, emlékezet, szekvencialitás vizsgálatára. A gyerekeknek egyre hosszabb számsorokat kell megjegyezni. Az iskolai sikerességgel korreláló feladat (Gyarmathy, 1996), amelyben a szériális információfeldolgozás, a figyelem és az emlékezet játsza a fő szerepet. Így ezen területeken mutatkozó lemaradás jól tettenérhető általa.

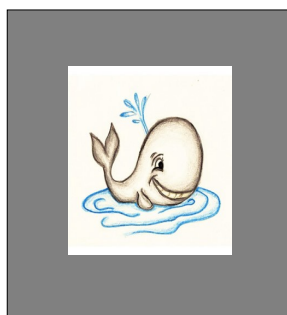
3. számú melléklet

Képelemlékezet – emlékezet, szekvencialitás, illetve szimultán megjegyzés

Példa:

Gyarmathy (1996) által kidolgozott emlékezetfeladat. A véletlen tanulás módszerrel a szekvenciális és szimultán ingerfelvételt vizsgálja. A Hagen-féle (Hagen, Jongeward & Kail, 1975) centrális-incidentális feladat egy átdolgozott formája. A gyerekeknek olyan táblákat mutatunk egymás után sorban, amelyeken egy állat és egy tárgy képe látható. A gyerekek feladata az állatok sorrendjének megjegyzése. Később az egy táblán megjelenő állatot és tárgyat kérjük összepárosítani. A fő feladat szériális tanulás, az állatok és tárgyak párosítása pedig az egyszerre jelenlévő vizuális elemek megjegyzését vizsgálja. A sorozat megjegyzése az iskolai tanulást, míg az egyidejű feladat az oktatástól független információszerzést modellezi (Gyarmathy, 1996).

A teszt egy új változata, a **Vizuális emlékezet színes háttérrel**, ahol képsorozatra kell emlékezni, és a háttér színével párosítani az elemeket. Ez a feladat csak vetítéses változatban elérhető. Eredménye erősen korrelál a képpár feladatával, így alternatívaként is használható (N=20).

Emlékezet feladat (N=20)	Két képes átlag	Két képes szórás	Színes átlag	Színes szórás	Korreláció
Szekvenciális	4,14	2,4385	4,42	2,2488	0,7632
Szimultán	6,78	2,4771	6,89	2,5328	0,7855

4. számú melléklet

Hangdiszkrimináció – auditív képességek

Példa:

tág	tág	sal	zsal
rím	rém	mort	mort
száj	száj	fáv	váf

Két szót hall a vizsgálati személy, és csak azt kell megállapítania, hogy ugyanaz vagy különböző szó volt. A feladat a nemzetközi vizsgálati eljárás része, hatásmechanizmusát Ian Smythe (2002) vizsgálta.

5. számú melléklet

Szókincs feladat – szókincs

Példa:

kajla	sijla	bojla
sakuta	siket	sinát
gyatra	gyunga	gyirba
dörsed	dargan	dereng
terla	tirli	tarló

A vizsgálati személynek ritka szavakat kell álszavak közül kiválasztania. A technikát például Raven (1983) használja a Mill Hill szótárban. Az olvasási szinttel összevetett verzióját már korábban is használtuk (Gyarmathy, 1996).

6. számú melléklet

Számolási feladatok – számolási készség

Példák:

Oldd meg a következő számolási feladatokat! $3 \times 7 =$ $8 : 2 =$

Karikázd be, amelyik több! 3×2 vagy 3×3 $6 : 2$ vagy $6 : 3$

Kétféle számolási feladatot alkalmazunk. A műveletek végzését egyszerű számolási műveletekkel vizsgáljuk. A mennyiségfogalommal való bánásmódot olyan feladatok megoldása mutatja, ahol a vizsgálati személynek nem kell számolnia, csak mennyiségi döntést hozni.

7. számú melléklet

Szavak írása teszt, Álszavak írása teszt – fonológiai képességek, helyesírás – fonológiai képességek, auditív képességek

Példa: **hív** – Az öcséd hív játszani. – írd le, hogy **hív**
vilt – Ez egy vilt ötlet. – írd le, hogy **vilt**
zép – Sehol se találták a zepet. – írd le, hogy **zép**
toll – A pávának szép a tolla. – írd le, hogy **toll**

A vizsgálati személyeknek csak a szót kell leírni, de azt hallják mondatban és megismételve is. Egyszerre kerül felvételre a szavak és álszavak írása, de külön kell értékelni, mert kissé eltérő a képesség, amelyet mérnek (Cestnick, Jerger, 2000). A feladat a nemzetközi vizsgálati eljárás része, hatásmechanizmusát Ian Smythe (2002) vizsgálta.

8. számú melléklet

Főfogalom – verbális absztrakciós képesség, szókinccs

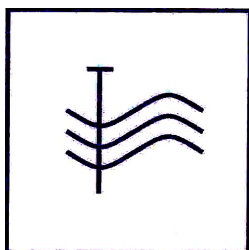
Példa: galamb – rigó _____
dió – makk _____

Ebben a feladatban a gyerekeknek két dolog közös nevét kell megadniuk. A főfogalom megtalálása verbális absztrakció. Nyelvi jellege miatt nehézséget okozhat a szocio-kulturálisan hátrányos helyzetű és egyéb verbálisan gyenge képességű gyerekeknek. Náluk az absztrakciós képességet jobban mutatja a Figurák feladat. Mint a Wechsler-féle intelligenciatesztek egyik altesztje, a főfogalom feladat korrelál legjobban a teljes IQ-val (Kun és Szegedi, 1983).

9. számú melléklet

Alakrajzolás emlékezetből – vizuális emlékezet, finommozgás

Példa:

A vizsgálati személy 5 másodpercig nézheti az ábrát, majd emlékezetből kell lerajzolja. Négy ábra van a feladatban, amelyek egyre bonyolultabbak. A feladat a nemzetközi vizsgálati eljárás része, hatásmechanizmusát Ian Smythe (2002) vizsgálta.

10. számú melléklet

Számolás visszafelé hármásával – számolási készség, szekvencialitás

A vizsgálati személynek 100-tól kell hármásával számolni csökkenő sorrendben meghatározott ideig. A feladat jól mutatja a számolási készséget és az egymásutáni információfeldolgozás hatékonyságát. A számolási zavart biztosan jelzi. A feladat a nemzetközi vizsgálati eljárás része, hatásmechanizmusát Ian Smythe (2002) vizsgálta.

11. számú melléklet

Figyelem feladat – koncentrációs képesség

Példa: A A vagy F F

AAVFFEHHOOOEEAWBBBKSPFFJLLQQPYYY
BNNAALLEEOPPPGAFFLRRRZXCIIAKEFFR

A figyelem vizsgálata még nem megoldott területe a pszichológiának. Nincsen igazán megbízható teszt. A legtöbb esetben az okozza a problémát, hogy az érdekes feladatok motiválóak, és jó eredményt érnek el a vizsgálati személyek, a monoton feladatok viszont inkább a fegyelmezettséget, feladattudatot mérik, mint a figyelmet. Az itt használt eljárás a Pieron-féle figyelemtesztnek megfelelő vizsgálat.

12. számú melléklet

Szóolvasási feladat – olvasási készség, verbalitás

Példa:

Szavak:	álom	szeplő	padló	utca	barna
	tanács	angyal	kullancs	tűnik	kincs
Álszavak	solyta	debnis	katázs	badrám	tringdom
	onnuk	béda	seszke	cacsó	bléma

Szavak olvasásának sebességét és a hibázásokat nézzük. A feladat a nemzetközi vizsgálati eljárás része, hatásmechanizmusát Ian Smythe (2002) vizsgálta.

13. számú melléklet

Rím teszt – fonológiai képességek

Példa: (ágy) (egy) (hegy)
(tó) (ló) (hold)

1

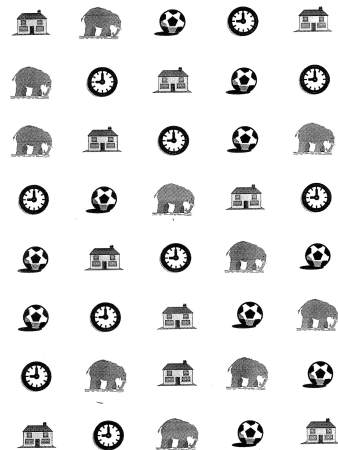

A vizsgálatvezető felolvas három szót, vizsgálati személy három emlékeztető képet lát. A feladat megállapítani, hogy a három szó közül melyiknek a vége különböző. A feladat a nemzetközi vizsgálati eljárás része, hatásmechanizmusát Ian Smythe (2002) vizsgálta.

14. számú melléklet

Kép- és számmegnevezés feladat – lexikon hozzáférhetősége

Egymást a szótalálásban zavaró képeket (ház - elefánt és labda- óra) kell felsorolni a vizsgálati személynek balról jobbra, amilyen gyorsan csak tudja. A lexikon működését méri a feladat, amely Ranschburg (1939) homogén gátlás elméletén alapszik. A számmegnevezés feladatban a számok előhívását vizsgáljuk. A feladat a nemzetközi vizsgálati eljárás része, hatásmechanizmusát Ian Smythe (2002) vizsgálta.

15. számú melléklet

Mozgásutánczás – motoros képességek, szekvencialitás

A vizsgálati személynek egy kézmozgássort kell ismételnie, amelyet a vizsgálatvezető bemutat. Az asztalra teszi a kezét a következőképpen:

él -tenyér -ököl

Ezt háromszor mutatja be, és ugyanígy kell ismételnie a vizsgálati személynek. A feladat a nemzetközi vizsgálati eljárás része, hatásmechanizmusát Ian Smythe (2002) vizsgálta.

16. számú melléklet

Ritmuskopogás feladat – auditív és motoros képességek, szekvencialitás

A vizsgálati személynek egyre nehezedő ritmusokat kell ismételnie. A feladat a nemzetközi vizsgálati eljárás része, hatásmechanizmusát Ian Smythe (2002) vizsgálta.